

Sygn. akt VI Gz 328/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Sędziowie: SO Anna Harmata

SO Barbara Frankowska (spraw.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **A. K.**

przeciwko: **Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Usługowemu (...) S.A.
w R.**

przy udziale: **(...) Sp. z o.o. w R.**

o **zapłatę**

w przedmiocie wniosku powoda o nadanie klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień

na skutek zażalenia uczestnika (...) Sp. z o.o. w R. na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego

z dnia 29 kwietnia 2013 r. sygn. akt V GC 580/12

postanawia:

I. **zmieni**ć zaskarżone postanowienie i **odda**lić wniosek w całości;

II. **zasądzi**ć od wierzyciela A. K. na rzecz uczestnika (...) Sp. z o.o. w R. kwotę 30 zł (trzydzieści zł) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie uwzględnił wniosek powoda, złożony w trybie art. 788 § 1 kpc, nadając klauzulę wykonalności wyrokowi z dnia 28 grudnia 2012r. przeciwko (...) Sp. z o.o. w R. z ograniczeniem odpowiedzialności do wartości aktywów netto przyznanych w planie podziału, przy czym ta odpowiedzialność jest solidarna ze spółką Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) S.A.

w R. oraz zasądając na rzecz powoda koszty postępowania w kwocie 110 zł. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy ustalił, że z KRS wynika iż (...) Sp. z o.o. w R. powstała w trybie art. 529 § 1 pkt 4 ksh, poprzez wydzielenie. Odpowiedzialność za zobowiązania spółki dzielonej

i wydzielonej jest solidarna na podstawie przepisów art. 529 § 2 ksh w zw. z art. 546 § 1 ksh (prawidłowo, zamiast omyłkowo wskazanego art. 464 § 1, nie związanego zupełnie z przedmiotem sprawy) i ograniczona zgodnie z treścią art. 546 § 1 ksh, co uwzględniono w treści postanowienia.

(...) Sp. z o.o. R. zaskarżyła powyższe postanowienie zarzucając w pierwszej kolejności, że nie można było nadać klauzuli wykonalności co do pkt II i III wyroku, tj. do orzeczenia o umorzeniu postępowania (pkt II) i oddaleniu powództwa (pkt III), a następnie, że (...) Sp. z o.o., jako spółka zawiązana w wyniku podziału spółki Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne (...) SA poprzez wydzielenie, nie odpowiada solidarnie wobec osób trzecich, w tym wobec wierzycieli dzielonej spółki, za jej zobowiązania, które nie zostały przypisane spółce (...) Sp. z o.o. w planie podziału.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wywiódł, że aktem notarialnym z dnia 3.10.2012r. rep. (...) nowo zawiązana Spółka została wyposażona

w wymienione w tym akcie składniki majątku, przy czym uchwała ta była później dwukrotnie doprecyzowywana, a to uchwałami z dnia 12.11.2012r. rep. (...) i z dnia 13.12.2012r. rep. (...) Podziału dokonano po ustaleniu w dniu 30.08.2012r., na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu (...) SA, planu podziału, w którym określono, że w ramach podziału do nowo zawiązanej (...) wydzielone są określone składniki majątku: aktywa (głównie nieruchomości) i pasywa (zobowiązania). Wszystkie składniki majątku spółki dzielonej (...) SA nieprzypisane w planie podziału pozostają w spółce dzielonej – tj. (...) SA. Podział przez wydzielenie nie powoduje ustania bytu spółki dzielonej, nie obejmuje przeniesienia praw

i obowiązków spółki dzielonej na spółki przejmujące lub nowo zawiązane, zatem spółka dzielona zachowuje część swojego majątku, a na spółki przejmujące lub nowo zawiązane przechodzą jedynie prawa i obowiązki spółki dzielonej ujęte w planie podziału. W przypadku podziału przez wydzielenie zachodzi szczególnie przypadek sukcesji uniwersalnej częściowej. W podziale tego rodzaju nie występuje problem nierozdzielnych praw i obowiązków spółki dzielonej, skoro wszystkie nie przekazane wyrażnie spółce wydzielanej w planie podziału aktywa i pasywa spółki dzielonej pozostają w tej spółce. Według skarżącego podział Przedsiębiorstwa Usługowo-Produkcyjnego (...) SA

w R. poprzez przeniesienie części majątku na nowo zawiązaną spółkę (...) Sp. z o.o. nie miało na celu w żadnym stopniu pokrzywdzenie wierzycieli, a ponadto wierzycielom służy środek ochrony uregulowany w art. 546 § 2 ksh, z którego wierzyciel nie skorzystał.

Wierzyciel w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie

i zasądzenie kosztów postępowania twierdząc, że art. 788 kpc stanowi samodzielną podstawę do nadania klauzuli wykonalności i w tym przypadku przesłanki z tego artykułu zostały spełnione, a przejście praw i obowiązków wynika z dokumentów KRS spółki (...) SA. Ponadto wierzyciel argumentował, że w tym stanie faktycznym zachodzi odpowiedzialność solidarna spółki dzielonej i wydzielonej na podstawie art. 531§ 3 ksh, ponieważ przemawia za tym wykładnia gramatyczna tego przepisu. Zgodnie z tym przepisem za zobowiązania spółek dzielonych, które nie zostały przypisane

w planie podziału spółkom przejmującym lub nowo zawiązanym, odpowiedzialność solidarną ponoszą spółki dzielona i przejmująca/nowo zawiązana. Skoro zobowiązanie na rzecz wierzyciela nie zostało przypisane spółce (...), zatem jej odpowiedzialność nie jest wyłączna, lecz solidarna ze spółką dzieloną. Gdyby ustawodawca przewidywał możliwość całkowitego wyłączenia odpowiedzialności spółki przejmującej/nowo zawiązanej z pewnością wskazałby, że odpowiedzialność solidarna nie występuje, jeżeli plan podziału przypisuje zobowiązania którejkolwiek spółce. Wierzyciel zakwestionował możliwość zaspokojenia swoich roszczeń w trybie art. 546 § 2 ksh, powołując się na ogłoszenie w (...) nr (...) z dnia 12.09.2012r. nr (...) i zarzucając, że (...) SA nie wskazał w sposób wymagany o podziale.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Zażalenie uczestnika zostało uwzględnione, chociaż z innych przyczyn niż zarzucane. Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym zażalenie nie podziela stanowiska prawnego wyrażonego przez skarżącego w zażaleniu, a mianowicie że przepis art. 546 § 1 ksh nie ma zastosowania w przypadku podziału przez wydzielenie. Taki pogląd w literaturze przedmiotu prezentuje

M. R. (patrz komentarz do ksh, wyd. prawn. Lexis Nexis W-wa 2007). W ocenie Sądu jest to pogląd odosobniony, którego Sąd Okręgowy

w tym składzie nie podziela. Przepisy prawa nie zawierają odrębnej

i kompleksowej regulacji odnośnie odpowiedzialności spółek za zobowiązania przy podziale poprzez wydzielenie. M. L.-W. w „Prawie spółek kapitałowych” (System Prawa Prywatnego pod red. S. Sołtysińskiego t.17B, wyd. C.H.BECK INP PAN, W-wa 2010, str. 1022) wskazuje, że w doktrynie zaproponowano rozwiązanie polegające na tym, aby do podziału przez wydzielenie stosować odpowiednio art. 546§ 1 ksh na podstawie art. 529§2 ksh. Przyjęcie tego poglądu jest niezbędne dla ochrony interesów wierzycieli.

J. S. w komentarzu do art. 546 (wydawnictwo C.H.BECK wyd.5, W-wa 2012, str. 127-8) wskazuje na istniejące ryzyko niekontrolowanego „oczyszczenia” spółek, tzn. procederu polegającego na tworzeniu, w trakcie podziału, spółek z czystym majątkiem (wydzielenie tylko aktywów), pozostawiając jednocześnie spółkę wydzielającą z dotychczasowymi zobowiązaniami, których spółka wydzielająca nie będzie mogła spłacić. Uznaje za błędny pogląd oparty na literalnej wykładni treści przepisu art. 546 § 1 ksh, że nie znajduje on zastosowania w trakcie podziału przez wydzielenie, gdyż interpretacja taka narusza bezpieczeństwo obrotu i interes prawny wierzycieli. Należy jednak wskazać, że powyższe stanowisko nie przesądza o rozstrzygnięciu w tej sprawie, o czym poniżej.

Podkreślić należy Sąd I instancji rozstrzygał w sprawie w oparciu

o wniosek, w którym wierzyciel żądając nadania klauzuli wykonalności wyrokowi wydanemu w sprawie V GC 580/12, nie tylko przeciwko dłużnikowi wynikającemu z tytułu egzekucyjnego, ale również przeciwko (...) Sp. z o.o. powołał się jedynie na treść art. 788 kpc oraz przepis art. 529 § 1 pkt 4 ksh i przedłożył wyłącznie, aktualny wg stanu na dzień 8.04.2013r., wydruk

z wyszukiwarki KRS dot. spółki (...). Dopiero w odpowiedzi na zażalenie powołał się na dalsze dokumenty w postaci:

- aktu notarialnego z dnia 30.08.2013r. rep. (...), który zawiera protokół z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Przedsiębiorstwa Usługowo-Produkcyjnego (...) SA w R.

z uchwałami związanymi z planowanym podziałem Spółki,

- aktu notarialnego z dnia 3.10.2013r. rep.(...) który zawiera protokół z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Przedsiębiorstwa Usługowo-Produkcyjnego (...) SA w R. również z uchwałami związanymi z podziałem Spółki,

- postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie XII Wydziału Gospodarczego KRS z dnia 12.10.2012r. sygn. akt RZ XII NS-REJ.KRS/(...)

o wpisaniu do (...) Sp. z o.o. w R. pod nr (...),

- postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie XII Wydziału Gospodarczego KRS z dnia 15.10.2012r. sygn. akt RZ XII NS-REJ.KRS/(...)

o wpisaniu w (...) SA w R. podziału spółki przez wydzielenie.

Z powyższych dokumentów wynika, że na podstawie uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zebrania (...) S.A. w R. z dnia 30 sierpnia 2012 r. i 3 października 2012 r. została utworzona spółka (...) Sp. z o.o. w R. poprzez przeniesienie części majątku Przedsiębiorstwa Usługowo – Produkcyjnego (...) S.A. w R. na nowo zawiązaną spółkę. Nowa spółka pod nazwą (...) Sp. z o.o. została wyposażona

w składniki majątkowe wchodzące dotychczas w skład spółki Przedsiębiorstwa Usługowo – Produkcyjnego (...) S.A. w R., stanowiące zorganizowaną część przedsiębiorstwa, o wartości 2.236.000 zł, zajmującego się wynajmem nieruchomości, na którą składają się aktywa i pasywa szczegółowo opisane w § 3 uchwały nr 1 z dnia 3 października 2012 r. oraz pracowników zatrudnionych w w/z zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Następnie postanowieniem z dnia 12 października 2012 r. Sąd Rejonowy

w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy KRS dokonał wpisu spółki (...) Sp. z o.o. do Rejestru przedsiębiorców.

W tym miejscu należy podkreślić istotną dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność, że podział spółki Przedsiębiorstwa Usługowo – Produkcyjnego (...) S.A. w R. nastąpił poprzez wydzielenie części majątku stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ kc

i wyposażenia w ten majątek nowo zawiązaną spółkę (...) Sp. z o.o.

W ten sposób doszło do zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa

z konsekwencjami, które uregulowane są w art. 55⁴ kc. Na mocy tego przepisu nabywca przedsiębiorstwa jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. Odpowiedzialność nabywcy ogranicza się do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela. Odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć.

Dodać także należy, że odpowiedzialność, o której mowa w art. 55⁴ k.c. ponosi również nabywca zorganizowanej części przedsiębiorstwa (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 listopada 2005 r., V CK 381/05, LEX nr 180897).

Używając określenia „zorganizowana część przedsiębiorstwa” ustawodawca chce tylko podkreślić złożony wewnętrznie sposób organizacji prowadzenia przedsiębiorstwa jako postaci prowadzenia działalności gospodarczej, zrównując w skutkach czynności dotyczące wewnętrznej jednostki

z czynnościami dotyczącymi przedsiębiorstwa jako całości, gdy funkcjonujący w ramach większej całości przedmiot (przedsiębiorstwo o złożonym wewnętrznie kształcie organizacyjnym) stanowił organizacyjną całość, samodzielnie faktycznie funkcjonował i miał zdolność do samodzielnego funkcjonowania, zaś zorganizowana część przedsiębiorstwa odnosi się do formy organizacyjnej przedsiębiorstwa istniejącej w chwili dokonywania czynności związanej z funkcjonowaniem danego przedsiębiorstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 lipca 2009 r., V ACa 221/09, LEX nr 574507).

Reasumując w okolicznościach niniejszej sprawy (...) Spółki z o. o. powstał poprzez przeniesienie części majątku spółki Przedsiębiorstwa Usługowo – Produkcyjnego (...) S.A. w R. szczegółowo opisanego w uchwale z dnia 3 października 2012 r. (akt notarialny Rep. (...)). Analiza treści powyższej uchwały przy uwzględnieniu przepisu art. 55¹ k.c., zdaniem Sądu, daje podstawy do przyjęcia, że wyodrębniona część majątku, wraz z m.in. dotyczącymi jej umowami, oraz pracownikami Przedsiębiorstwa Usługowo – Produkcyjnego (...) S.A. w R. stanowi przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 789 k.p.c. w zw. z art. 788 k.p.c. Powstanie zaś spółki (...) Sp. z o.o. nastąpiło w trybie podziału spółki przez wydzielenie, o którym mowa w art. 529 § 1 pkt 4 ksh.

Stosownie do art. 530 § 1 ksh spółka dzielona zostaje rozwiązana bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego w dniu wykreślenia jej z rejestru (dzień podziału). Na podstawie art. 530 § 2 ksh powyższy przepis nie dotyczy jednak podziału przez wydzielenie. Wydzielenie nowej spółki następuje zaś w dniu jej wpisu do rejestru. Natomiast w przypadku przeniesienia części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę, wydzielenie następuje w dniu wpisu do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej (dzień wydzielenia).

Ponadto na mocy art. 531 § 1 k.s.h. spółki nowo zawiązane powstałe w związku z podziałem wstępują z dniem podziału bądź z dniem wydzielenia w prawa i obowiązki spółki dzielonej, określone w planie podziału.

W okolicznościach niniejszej sprawy, mając na uwadze treść powołanych wyżej przepisów, nabycie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 789 k.p.c. nastąpiło z chwilą wpisania spółki (...) Sp. z o. o. do Rejestru przedsiębiorców KRS, co nastąpiło na podstawie prawomocnego postanowienia z dnia 12 października 2012r.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że w tej sytuacji materialnoprawną podstawą rozstrzygnięcia wniosku wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko (...) Sp. z o.o. w R. jest art. 789 kpc w zw. z art. 788

kpc. Stosownie do treści art. 788 § 1 kpc jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Powyższy przepis – na mocy art. 789 kpc stosuje się odpowiednio do nabywcy przedsiębiorstwa, jeżeli tytuł egzekucyjny stał się prawomocny przed nabyciem.

Ponieważ w przedmiotowej sprawie wyrok został wydany w dniu 28 grudnia 2012r., czyli po nabyciu przedsiębiorstwa przez (...) Spółkę z o.o. w R., nie było podstaw do uwzględnienia wniosku wierzyciela i nadania klauzuli wykonalności przeciwko (...) Sp. z o.o.

Odnosząc się zatem do zażalenia, to na podstawie powyższych ustaleń oraz treści art. 789 kpc w zw. z art. 788 kpc Sąd Okręgowy uznał, że zachodzą przesłanki do jego uwzględnienia i zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku (art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i art. 391 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc, a na zasądzoną kwotę składa się należna opłata od zażalenia wynosząca 30 zł (art. 19 ust 3 pkt 2, art. 20 w zw. z art. 71 pkt 3 ustawy z dnia 28.05.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz.U. nr 167 poz. 1398 z późn. zm.).

Nadpłacony wpis w kwocie 61 zł (k. 226) zostanie z urzędu zwrócony przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie na podstawie art. 80 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.